

Ustanovenie § 285 tr. z. bolo dané na ochranu plodu fahotnej ženy a nie na ochranu jej života, lebo tohoto trestného činu môže sa dopustiť aj sama fahotná žena na svojom plode (odst. 1. cit. §). Pokiaľ čin tretej osoby zasiahol zdravie alebo život samej ženy, treba to posúdiť dľa všeobecných ustanovení zákona. Ide tu o ochranu dvoch rôznych statkov a preto neprichádza v úvahu ustanovenie § 95 tr. z., ale § 96 tr. z. Ustanovenie 2. odst. § 286 tr. z., na ktoré zmätočná sťažnosť poukazuje, je výnimkou a preto nedá sa upotrebiť pre iné prípady. Keď obžalovaný previedol nedovolený zákrok k odohnaniu plodu, páchal tým zločin dľa § 285, odst. 2 trz., aj keby fahotná žena bola ostala zdravou. Keď však pokračoval pri tom tak nedbale, ako to bolo zistené v tomto prípade, že zapríčinil smrť ženy, sú dané aj všetky náležitosti skutkovej povahy prečinu dľa §§ 290 a 201 tr. z. To, že žena súhlasila s prevedením nedovoleného zákroku, neprichádza v úvahu pri posúdení prečinu usmrtienia z nedbalosti. Veď lekár je zodpovedný dľa práve citovaných ustanovení zákona aj v tom prípade, keby previedol dovolenú operáciu tak nedbale, že by zapríčinil smrť operovanej osoby. Dôvod zmätku dľa § 385, č. 1 b) tr. p. sa tu tedy nevyskytuje.

Okolnosť, že pachateľ zločinu dľa § 12, č. 1, alin. 2 zák. č. 50/1923 je vojakom v zálohe, mu neukladá zvláštnu oznamovaciu povinnosť dľa § 12, č. 2 cit. zák. (Zm IV 199/35 zo dňa 31. V. 1935.)

Najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti obžalovaného, založenej na dôvode zmätočnosti dľa čís. 1 b) § 385 tr. p., zrušil rozsudok vrchného súdu, pokiaľ ním bol zistený trestný čin kvalifikovaný tiež dľa č. 2 § 12 zák. na ochr. rep., a túto kvalifikáciu pomínil; z dôvodu :

Na základe dôvodu zmätočnosti dľa čís. 1 b) § 385 tr. p. sťažuje si obžalovaný pre kvalifikáciu zisteného činu dľa č. 2 § 12 zák. na ochr. rep. a namietá, že okolnosť, že je vojakom v zálohe, netvorí ešte základ k ustáleniu zvláštnej oznamovacej povinnosti.

Zmätočná sťažnosť je odôvodnená. Zvláštna povinnosť oznamovania v smysle čís. 2 § 12 zák. na ochr. rep. môže sa zakladať na tom, že túto povinnosť ukladá vinníkovi jeho úrad alebo povolanie, alebo že mu bola pre určitý prípad zvlášte uložená, alebo že ju pre tento prípad zvlášte prevzal. Vrchný súd vyslovil názor, že okolnosť, že obžalovaný je vojakom v zálohe, mu ukladá zvláštnu oznamovaciu povinnosť v smysle čís. 2 § 12 zák. na ochr. rep. vzhľadom na záväzky vyplývajúce z predpisov o brannej povinnosti po celú jej dobu. Týmto všeobecným odkazom na branné predpisy nie je však dokázaná zvláštna oznamovacia povinnosť v smysle citovaného zákonného ustanovenia, lebo táto predpokladá hľadiac k tomu, že § 12, čís. 1 zák. na ochr. rep. ukladá všeobecnú a každému obyvateľovi republiky uloženú oznamovaciu povinnosť, zvláštnu buď na úrade, alebo povolaní, alebo na zvláštnom príkaze, alebo prevzatom záväzku založenú oznamovaciu povinnosť. Takúto zvláštnu povinnosť oznamovania bolo by možno dovodiť len na tomto základe, avšak vrchný súd takýto základ neuviedol, všeobecný odkaz na branné povinnosti taký základ netvorí a preto kvalifikácia ustáleného činu tiež dľa čís. 2 § 12 zák. na ochr. rep. nie je daná. Preto vyhovel najvyšší súd zmätočnej sťažnosti obžalovaného, založenej na dôvode zmätočnosti dľa čís. 1 b) § 385 tr. p., postupoval dľa odst. 1 § 33 por. nov. a kvalifikáciu ustáleného činu dľa čís. 2 § 12 zák. na ochr. rep. pomínil.

Rozhodnutia najv. spr. súdu.

Samospráva obecní. — Před platností městského organizačního statutu města Bratislavy z 29. XII. 1933 lze doručení pokládati pro město Bratislavu za účinné jen tehdy, stalo-li se do rukou starosty města. — Zákony upravující organizaci města Bratislavy (zák. čl. XXII/1886, zák. čís. 233/1920, 243/1922 Sb.) nemají samy výslovného ustanovení o tom, který orgán je povolán zastupovati město na venek resp. přijímatí úřední vyřízení adresovaná městu. Poněvadž podle povahy věci nemůže to býti orgán kollegiální, zbývá jako jediný zákonný orgán města k reprezentaci

té způsobilosti starosta města. S tímto zákonným stavem v souhlasu je také výslovné ustanovení městského organizačního statutu z r. 1888, který (v § 37 lit. č) stanoví, že starosta přijímá vládní výnosy, dopisy atd. na město došlé. Ve smyslu tohoto předpisu není možno doručení, které se nestalo do rukou starosty města, pokládati za doručení proti městu účinné. (Nález z 2. VI. 1936, č. 12.538/36.)

Silniční právo. — Za zvláštní interesenty ve smyslu § 36 zák. čl. I/1890 mohou být prohlášeni také majitelé polních hospodářství. Větším užíváním silnice ve smyslu § 36 zák. čl. I/1890 může být rozuměno jen ono užívání, které podstatně převyšuje průměr obecného užívání, vykonávaného jinými jejími uživateli, tedy užívání stupňované, jež se jeví v množství dopravních výkonů. — Ze zákona ani z nařízení č. 45.380/1892 (Rendeletek tára č. 144/1892) nelze dovoditi, že by zvláštními interesenty při vicinální cestě mohly být pouze živnostenské a průmyslové podniky nebo velkostatky s takovými podniky, neboť zákon uvádí tyto podniky pouze jako příklad zvláštních interesentů (srov. odst. 3. a 5. cit. zák. článku). Předpokladem pro to, aby někdo byl jako zvláštní interesent přívat do kruhu účastníků, povinných přispívati k nákladům spojeným s udržováním vicinální silnice, je podle zákona jediné to, že používá silnice ve větší míře. — Při zjišťování stupňovaného užívání silnice záleží nikoli na poměrném počtu dopravních výkonů, nýbrž na jejich počtu absolutním. Vždyť kvantita užívání silnice pro účele polního hospodářství řídí se především rozlohou pozemkové plochy, která je zemědělsky obdělávána. Se stoupající rozlohou této plochy stoupá i počet dopravních výkonů potřebných k polnímu hospodářství. (Nález z 3. VI. 1936, č. 10.950/36.)

Školství. — K založení právního závazku obce nésti náklady udržování římsko-katolické školy ve smyslu § 25 odst. 2 zák. čl. XXXVIII/1868 stačí pouhá skutečnost, že obec, která před rokem 1868 hradila náklady na udržování církevní školy, tuto praxi zachovávala i na dále po roce 1868. — Důvody obsaženy jsou v nálezech Boh. A 9979/32, 10.668/33. (Nález ze 4. VI. 1936, č. 12.259/36.)

Policie. — Zbraně. — Podle zbrojního statutu býv. župy Povážské č. 4.200/1923 nepřisluší — s výjimkou hajných za předpokladů § 7 statutu — nikomu právní nárok na udělení zbrojního pasu resp. na jeho obnovení pro příští rok. — Z ustanovení zbrojního statutu býv. župy Povážské jest zřejmo, že okresní úřad rozhoduje o žádostech za vydání zbrojního pasu, jakož i za obnovu zbrojního pasu. zásadně podle volného uvážení, při němž má v prvé řadě přijíti k platnosti ohled na bezpečnostní zájmy státní, jež se kontrole státní vymykají. Právní nárok na vydání zbrojního pasu podle tohoto statutu lze dovoditi jen pro hajné, a to jen za okolností, určených v posledním odstavci § 7. Ustanovuje-li se v tomto paragrafu, že ti, kdo byli odsouzeni pro určité trestné činy, nebo kdo osobě, jež je přistihla při pytláctví, nebezpečně vyhrožovali, proti ní zdvihli zbraň anebo použili násilí, vůbec nemohou obdržeti zbrojní pas. neplyne z toho nikterak, že osobám, jež se takových činů nedopustily, zbrojní pas vydán být musí, nýbrž jen, že volná úvaha propůjčená úřadu shora citovanými ustanoveními statutu, jest omezena v tom směru, že osobám, jež se zmíněných trestných činů dopustily, zbrojní pas vydán být nesmí. (Nález ze 4. VI. 1936, č. 13.144/36.)

Samospráva obecní. — Statuty měst, jichž právní charakter byl změněn zákonem č. 243/1922, nepozbyly platnosti tím, že nebyly podle § 19 nař. č. 335/1922 uvedeny do 6 měsíců v soulad se změnou právní povahy města a platnými zákonnými předpisy. — Statuty přeměněných měst zůstaly tedy v platnosti, i když nebylo ustanoveno § 19 nař. č. 335/1922 vyhověno, ale ovšem se změnami přivoděnými pozdějšími předpisy zejména zákonem č. 243/1922. Změny ty nastaly ex lege, i když formálně statuty nebyly přizpůsobeny změněné povaze příslušného města a změněným právním předpisům. Účelem předpisu § 19 nař. č. 335/1922 je toliko, aby změny ve statutech, nastalé již po zákonu samém, došly výrazu

formálně ve změně znění dotčených městských statutů. (Nález z 12. VI. 1936, č. 17.634/34.)

Výčepnická licence. — Dnem účinnosti zákona č. 96/1929, t. j. dnem 4. července 1929 zaniklo právo finančních úřadů projednávatí záležitosti, týkající se udělení licencí k výčepu pálených nápojů. — Podle § 7 zák. čl. XXV/1899 udílelo licenci k výčepu pálených nápojů lihových finanční ředitelství, v jehož obvodě leží stanoviště živnosti, po případě generální finanční ředitelství v Bratislavě, do jehož oboru působnosti náležely záležitosti výčepnických licencí podle cit. zákonného článku. V § 22 bodě 15. živn. zák. č. 259/1924 byly hostinské a výčepnické živnosti (§§ 23 a 27), počítajíc k nim výčep a drobný prodej pálených lihových nápojů, prohlášeny za živnosti koncesované. S hostinskou a výčepnickou živností je podle ustanovení 1. odst. § 23 bodu d) cit. zák. spojeno právo k výčepu a drobnému prodeji pálených lihových nápojů. V odst. 3. § 253. živn. zákona bylo stanoveno, že zák. čl. XXV/1899 zůstane v platnosti jen, pokud jde o licence již udělené a o licence, jejichž udělení se projednává v den, kdy tento zákon nastoupí platnost, t. j. dne 1. června 1925. Zákonem čís. 96/1929 byl zrušen zák. čl. XXV/1899 a pozbyl účinnosti dnem vyhlášení tohoto zákona, t. j. dne 4. července 1929 (§ 8). Tímto zákonem byl, jak se v jeho nadpise uvádí, doplněn živnostenský zákon pro území Slovenska a Podkarpatské Rusi. V jeho § 1 byli majitelé výčepních povolení, udělených podle zák. čl. XXV/1899, podrobeni předpisům živn. zák. č. 259/1924 Sb. a v § 6 bylo stanoveno, že k odnětí povolení je příslušný živnostenský úřad I. stolice. Z toho všeho je patrné, že dnem účinnosti zákona č. 96/1929 Sb., (t. j. dnem 4. července 1929) zaniklo právo finančních úřadů projednávatí záležitosti, týkající se udělení licencí k výčepu pálených nápojů. (Nález ze 16. VI. 1936, č. 13.697/36.)

Církevní záležitosti. — Podle § 7 lit. b) zák. čl. XIV/1898 nemá za následek ztrátu kongruového doplňku odsouzení duchovního trestním rozsudkem nebo disciplinárním nálezem pro jakýkoli trestní nebo disciplinární delikt, nýbrž jen pro takový, jehož skutková podstata involvuje těžký mravní poklesek, nedůstojný postavení duchovního nebo chování státu nepřátelské. — V čem tuto skutkovou podstatu spatřuje splnění, musí úřad, kongruový doplněk odnímající, blíže uvést. Pouhý poukaz na skutkový stav právoplatného rozsahu pro přešupek § 1 zákona č. 309/1921 nestačí. (Nález z 18. VI. 1936, č. 10.713/36.)

Úrazové pojištění. — Ustanovení § 20 nařízení ze 17. XII. 1917 č. 4790 nepřekluduje podnikatele s námitkou, že započítatelné mzdy byly stanoveny bez použití údajů, jež byly k dispozici, nebo s použitím údajů nepříznivých, anebo že započítatelná mzda byla stanovena výše, než jak vyplývá z uvedených pomůcek. — Podle § 20 nařízení č. 4790/1917 nelze dáti odvolání z platebního výměru místa na takovou námitku, která se zakládá na nesprávném stanovení započítatelného výděлку, zavinila-li to osoba přihlášením povinná sama opomenutím, neb opožděným splněním povinnosti nařízením jí uložené. Výklad tohoto ustanovení nelze čerpatí jen přímo z něho, nýbrž nutno přihlédnouti k ustanovení předcházejícímu, s nímž je předpis ten ve vnitřní spojitosti. V předpisu tom se praví, že neučiní-li majitel podniku zadost své povinnosti, stanoví úřadovna započítatelnou mzdu na základě údajů, které jsou jí k dispozici. Nemůžte tedy úřadovna stanoviti započítatelnou mzdu zcela libovolně, nýbrž určujíc ji, musí vzítí za základ pomůcky, které jsou jí k dispozici, a stanoviti ji ve výši, jak vyplývá z těchto pomůcek. Tato povinnost úřadovny byla by však bez jakéhokoli materiálního významu, kdyby jí neodpovídalo nějaké právo podnikatelské, to jest, kdyby nebdání povinnosti té nemohlo býti podnikatelem uplatňováno opravným prostředkem. Stanoví-li proto uvedené nařízení, že odvolání nelze dáti místa na takovou námitku, která se zakládá na nesprávném stanovení započítatelného výděлку, zavinila-li to osoba přihlášením povinná sama opomenutím nebo opožděným splněním povinnosti v tomto paragrafu stanovené, nelze

ustanovení tomu rozuměti tak, že by odnímalo podnikateli možnost vůbec jakékoli obrany proti stanovení započítatelného výděлку, nýbrž jest mu rozuměti tak, že ovšem jest podnikatel prekludován s námitkou, jež by dovozovala, že stanovená započítatelná mzda je objektivně nesprávná, poněvadž neodpovídá mzdám skutečně vyplaceným, kdežto na druhé straně obrana, že úřadovna nepoužila údajů, jež jí byly k dispozici, nebo že údaje, jichž použila jako pomůcky pro stanovení započítatelné mzdy, jsou pro uvedený účel nezpůsobilé, nebo že započítatelná mzda byla úřadovnou stanovená výše, než jak vyplývá z uvedených pomůcek, zůstává podnikateli zachována. Aby pak podnikatel mohl prováděti tuto přípustnou obranu, jest ovšem nutno, aby mu zemská úřadovna oznámila, které údaje, jsoucí jí k dispozici, vzala za základ výpočtu započítatelné mzdy. (Nález z 22. VI. 1936, č. 13.237/36.)

Živnostenské právo. — Zakázati další provozování živnosti a odníti živnostenský list nebo koncesi může příslušný živnostenský úřad za předpokladů stanovených v § 73 odst. živn. zákona č. 259/1924 beze všeho časového omezení, tedy i tehdy, když výrok, jímž byla vzata opověď živnosti na vědomí nebo udělena koncese, nabyl právní moci. (Nález z 23. VI. 1936, č. 13.826/36.)

Ve věci přeložení do výslužby a výměry pense zaměstnance obce Ružomberku rozhoduje v cestě instanační s konečnou platností za platnosti zákona č. 125/1927 zemský úřad. — Město Ružomberok jakožto město se zřízeným magistrátem bylo vl. nař. č. 275/1922 Sb. prohlášeno za velkou obec ve smyslu zák. čl. XXII/1886 a přiděleno k ružomberkému okresu. Podle § 10 bodu č. 40 organizačního statutu města Ružomberku, schváleného v zasedání obecního zastupitelstva města Ružomberku ze dne 17. září 1928, č. 4 v.č. 4399/28 náleží do pravomoci obecního zastupitelstva města Ružomberka usnášeti se o pensionování obecních úředníků a jiných zaměstnanců. Proti výrokům obecního zastupitelstva velkých obcí na území bývalého státu uherského byla podle § 25 uher. zák. čl. XXII/1886, pokud jde o pensionování resp. výměru pense a speciálně také proti usnesení obecního zastupitelstva v Ružomberku podle § 4 pensijního statutu města Ružomberku (vydaného na základě zák. čl. XXI/1886 dne 12. května 1917 a schváleného župním výborem dne 14. srpna 1917 č. 5180 ikt/40 kgy a vyhlášeného dne 8. března 1918 čís. 6 kgy 4684/1917), přípustna stížnost k municipálnímu výboru jakožto II. a konečné stoličce, proti jejímuž rozhodnutí bylo možno už jen na základě ustanovení § 27 č. 1 uher. zák. čl. XXVI/1896 odvolati se k uherskému správnímu soudu. Tento právní stav byl změněn potud, že na místo uherského správního soudu nastoupil nejvyšší správní soud a že působnost, která náležela municipálnímu výboru, jakožto odvolací stoličce ve věcech usnesení obecního zastupitelstva co do pensionování a výměry pense obecních zaměstnanců, byla přenesena předpisem § 6 zákona čís. 126/1920 Sb. na úřady župní a s těchto přešla podle ustanovení § 5 zákona č. 125/1927 Sb. na úřady zemské, které tedy jsou ve zmíněných případech stoličce konečnou. Od nich byla tato působnost podle § 8 č. 1 zákona č. 125/1927 Sb. a § 2 odst. 1. prov. vl. nař. č. 96/1928 Sb. přenesena na úřady okresní. Podle čl. 8. odst. 1. zákona č. 125/1927 Sb. lze se z rozhodnutí okresního úřadu odvolati k zemskému úřadu, pokud opravný prostředek není vyloučen. Ustanovení toto platí, jak nejvyšší správní soud vyslovil již ve svém nálezu Boh. A 10.667/33 (srov. též Boh. A 10.597/33 a 10.865/33) i v těch případech, ve kterých byla kompetence podle § 8 č. 1 zákona, č. 125/1927 Sb. a § 2 odst. 1. vl. nař. č. 96/1928 Sb. přenesena na úřady okresní se zemského úřadu v takových záležitostech, ve kterých — kdyby k přenesení kompetence nebylo došlo — bylo by rozhodnutí zemského úřadu bývalo konečným. Z toho vyplývá, že i proti rozhodnutí okresního úřadu v Ružomberku o pensionování a výměře pense jako zaměstnance tohoto města, jest další opravný prostředek k zemskému úřadu přípustný, leč by pozitivní předpis zákona jej vylučoval. Takového předpisu, který by vylučoval odvolání proti rozhodnutí okresního úřadu ve věcech právě

zmíněného druhu, však není a nelze jej zejména spatřovati v předpisu § 27 č. 1 uher. zák. čl. XXVI/1896 o správním soudu, podle něhož byla z rozhodnutí municipálního výboru ve věcech shora zmíněných přípustna stížnost k správnímu soudu, neboť ustanovení to neupravuje otázku instančního pořadu z rozhodnutí okresního úřadu a konečnost rozhodnutí municipálního výboru plyne z něho jen nepřímo. Není proto výrok okresního úřadu v takovém případě za účinnosti zákona č. 125/1927 Sb. a vl. nař. č. 96/1928 Sb. výrokem konečným. (Nález z 27. VI. 1936, č. 12.604/36.)

Mezi požárně policejní důvody, z kterých může býti živnost kominická příslušným úřadem živnostenským upravována, náleží i rozsáhlost území, na kterém je dosud dotyčná živnost vykonávána. — Že rozsáhlost území, na němž je živnost kominická vykonávána, padá na váhu v ohledu požárně policejním, o tom nemůže býti důvodně pochybováno, neboť čím rozsáhlejší je území, jež poukázáno je na určitou kominickou živnost, tím obtížnější je udržovati komíny v tomto území v bezvadném stavu s hlediska požární policie. Na tom nemůže změnit nic ani okolnost, že dosavadní stav nezavdal dosud podnětu ke stížnostem, a že nevyskytly se dosud žádné závady v ohledu požárně policejnímu, neboť opatření § 58 odst. 1 živn. zákona nepředpokládá, že již nějaké závady z dosavadního stavu vznikly, nýbrž stačí, mohly-li by v budoucnosti vzniknouti. (Nález z 2. VII. 1936, č. 13.940/36.)

Stavební právo. — Povinnosti majitele domu zříditi soukromý kanál k odvádění vody srážkové a splašků, jak je stanovena ve statutu měst Košic č. 2331/55 z 25. III. 1905 v § 62, není vyhověno tím, že se vody svádějí na pozemek souseda na základě soukromoprávní smlouvy. (Nález z 24. IV. 1936, č. 11.864/36.)

Živnostenské právo. — Statut č. 111.005/1894 B. M. pokud obsahuje úpravu obchodování léky a léčivými látkami, pozbyl platnosti účinnosti živn. zák. č. 259/1924, neboť byl zrušen nařízením č. 107/1925. — Statut č. 111.005/1894, vydaný ministrem vnitra dne 14 ledna 1895, upravoval obchodování léky, léčivými látkami, jedy a látkami obsahujícími jedy a stanovil podrobně, kdo ty které látky, zařazené do tabulek pod čísly I—V, smí prodávat, t. j. zda lékárníci nebo také drogisté, obchodníci a mezi těmito ti, kteří mají koncesi na prodej jedu. Šlo tu o ohraničení prodejních práv mezi řečenými podniky. Nařízením č. 107/1925 vydala však vláda novou úpravu těchto prodejních práv, stanovila v § 2, 3, 4, 6, 7, které látky jsou k prodeji v drobném vyhrazeny lékárnám, které jsou ponechány všeobecnému obchodu, nebo ponechány nejen lékárnám, nýbrž i jiným obchodníkům, zejména těm, kteří mají koncesi podle § 22 lit. b), č. 14 živn. zákona, materialistům, po příp. jiným obchodníkům na zvláštní povolení živnotenského úřadu. O obchodu jedy, léčivy, jed obsahujícími, a přípravkami zdraví nebezpečnými, stanovila pak vláda v poslední větě § 5, že ohledně toho zůstávají úplně v platnosti předpisy nařízení min. vnitra č. 111.005/1894. Z toho je souditi že až na úpravu obchodování jedy, léčivy jed obsahujícími a přípravkami zdraví nebezpečnými bylo nařízení min. vnitra č. 111.005/1894 B. M. vládním nařízením č. 107/1925 zrušeno a pozbylo platnosti dne 1. června 1925. (Nález z 28. IV. 1936, č. 10.358/36.)

Živnotenské právo. — Vymetací obvody lze jednotlivým majitelům živnosti kominické přikázati jen tenkrát, jsou-li vymetací obvody s konečnou platností podle § 58 živn. zákona č. 259/24 stanoveny. — Bylo-li tedy stanovení vymetacích obvodů nálezem nejv. spr. soudu zrušeno, pak odpadl tím právní základ pro přikázání nových vymetacích obvodů jednotlivým majitelům živnosti kominické a musí býti toto přikázání rovněž zrušeno. (Nález z 28. IV. 1936, č. 12.547/36.)

In memoriam prof. dr. Karola Wielanda.

Dňa 21. septembra t. r. zomrel vo veku 72 rokov ordinár práva obchodného a zmenkového na univerzite v Bazileji — veľký učiteľ dr.